

PLAÇA MAJOR

ANY XX. Núm 58 revista de cultura i festa. federació colles de castelló. primavera/estiu 2015

Nit de Sant Joan
23 de juny
platja del Gurugú
2015

C
A
S
T
E
L
L
Ó

21 de juny

Editorial

El resultat de les eleccions del passat 24 de maig i la consegüent possibilitat de canvis en les principals institucions del País Valencià fan ineludibles algunes reflexions sobre les conseqüències que poden induir en els àmbits social i cultural, sense entrar ací en els aspectes purament polítics que ja són tractats a bastament pels mitjans de comunicació generalistes i per les publicacions especialitzades corresponents.

La persistent crisi econòmica, l'austeritat imposada i la multiplicació dels casos de corrupció que s'han anat coneixent durant els darrers anys han provocat un malestar social molt accentuat que s'ha manifestat a les urnes de forma dràstica i inequívoca. Aquest profund canvi social permet posar punt final a l'hegemonia del partit que ha liderat les institucions democràtiques, tant als municipis com a la Generalitat, des de fa més de dues dècades, i la seua substitució per una combinació de forces progressistes que hauran d'arribar a acords de govern, si volen fer efectiva la seua presa del poder.

¿Com pot afectar tot això a la política cultural del país i com es traduirà en actuacions concretes en aquest camp? Caldrà mirar amb lupa els primers passos del nou govern en aquest àmbit, però el fet que la caixa dels diners és ben buida, que el deute de la Generalitat és estratosfèric i que el finançament del País Valencià és clarament insuficient i amb un dèficit fiscal discriminatori, són fets que no conviden precisament a l'optimisme.

Malgrat totes les dificultats, hi ha una qüestió que cal considerar com a prioritària i urgent: la recuperació dels mitjans de comunicació públics en la llengua pròpia del país. La supressió de Canal 9 i Ràdio 9, així com el tancament dels repetidors de TV3 i Catalunya Ràdio, van ser fets d'una gravetat que només s'explica com a aplicació d'una premeditada política de terra cremada, extermi i liquidació de la llengua pròpia dels valencians.

En l'àmbit lingüístic tenim dret a esperar i a exigir molt de les noves autoritats. Menys "valenciania" buida de contingut i més valencianisme pràctic aplicat a tots els àmbits de la vida diària. Menys subvencions a "Hacadèmies" i "entitats fantasmies" que es dediquen a fer secessionisme lingüístic i més suport a les Universitats i a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, que són les institucions normatives en aquest camp. Menys "caloret" i més ús amb dignitat i correcció de la llengua pròpia del país per part de les autoritats i institucions de govern.

Podríem continuar parlant de l'ajut a les publicacions i al teatre valencians, al foment de l'escola valenciana sense els entrebancs i les limitacions que ha patit darrerament, a la promoció de la música feta al País Valencià i un llarg etcètera que deixarem per a més endavant perquè el nou govern, en el moment de redactar aquestes reflexions, encara no ha nascut ni tan sols sabem com serà. Esperem, per bé de tots, que Sant Joan i les seues fogueres il·luminen degudament a qui corresponga. Amen.

Albert Sánchez-Pantoja

PLAÇA MAJOR

ANY XX. Núm 58 revista de cultura i festa. federació colles de castelló. primavera/hivern 2015

Revista quadrimestral

Primavera/estiu 2015

Any XX, número 58

Castelló de la Plana (Plana Alta)

Tiratge de 450 exemplars

President José Luis Santolaria Salisa

Director Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

Consell de redacció

Albert Bellés i Chorva

Albert Sánchez-Pantoja

Àlvar Monferrer i Monfort

artanapedia.com

Arturo España Marzá

Colla La Cullera Calenta

Colla Xaloc

Fèlix Tena

Joan Josep Trilles i Font

Rosa Maria Barreda Barreda

Xelo Pastor Verchili

Assessor lingüístic Josep Vidal Reboll

Fotos Josep Lluís Estanislao, Rosa Barreda i arxius de Joanjo Trilles

Portada Irene Garcia Molina

Idea de portada Xipell

Edita

Federació Colles de Castelló

Imprimeix

Gràfiques Color Imprès, S.L.U. - Pol. Ind. Fadrell, nau 75 - 12005 Castelló

Dip. Legal CS-80-96

ISSN 1695-5471

Presentació d'originals

Palau de la Festa, carrer del Riu Sella, núm. 1 - 12005 Castelló

<http://www.fedecas@federaciodecolles.com>

Nota

Plaça Major no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors en els treballs publicats, ni s'hi identifica necessàriament.

SUMARI

2. **Editorial.** *Albert Sánchez-Pantoja*
3. **Entrevista a Josep Lluís Estanislao Agustina.** *Rosa Maria Barreda*
8. **Irene Garcia Molina, autora de la nostra portada.** *Albert Bellés*
9. **En record a Elio, Aureli Puig i Escóí.** *Fèlix Tena*
10. **Societat civil, les festes populars, patrimoni cultural immaterial.** *Joan Josep Trilles*
12. **La nit de Sant Joan i els seus rituals.** *Àlvar Monferrer*
14. **Artana. Festa dels Gavellers, les fogueres de Sant Joan.**
15. **Cloenda curs 2014/2015. Escola Municipal de Dolçaina i Tabal de Castelló.**
16. **Saps què...?** *Arturo España*
17. **Recepta de Coca de Sant Joan.** *Colla Cullera Calenta*
18. **Concurs de caus festers.** *Chelo Pastor*
20. **Xafardecolles.**
22. **XV Homenatge de la Ciutat de Castelló a la Dolçaina i Tabal.** *Colla Xaloc*
23. **Magdalena 2015.**
24. **Nit de Sant Joan 2015.**

Amb el suport de la

GENERALITAT VALENCIANA

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

PARLEM AMB JOSEP LLUÍS ESTANISLAO AGUSTINA

Per Rosa Maria Barreda Barreda

Josep Lluís Estanislao Agustina ha sigut l'artista invitat per a formar part del jurat d'enguany en el "II Concurs de decoració magdalenera de locals de colles" que organitza la Federació Colles de Castelló. Anem a conèixer qui és l'artista castellonenc.

***

ROSA MARIA BARREDA- Josep Lluís com et presentaries per a les persones que no et coneixen?

JOSEP LLUÍS ESTANISLAO- Jo me considere ceramista, però també he sigut durant 30 anys artista gaiater.

RMB.- Conta'ns un poc la teua biografia.

JLLE.- Vaig nèixer a Castelló de la Plana l'any 1950 en el carrer de Viver, núm. 40, darrere de l'església Sagrada Família coneguda com Els Frares.

RMB.- Com et vas iniciar en el món de l'art?

JLLE.- Va ser al col·legi dels Frares, on el pare D. JOSE DE TAVERNES, em va obrir i introduir en el món de l'art i la música. Vull remarcar que tindre un bon mestre obri les portes a tot, i el pare D. José era un home avançat per al seu temps. Em va transmetre la curiositat per tot el que em rodejava, la cultura, les tradicions i la història de meu poble.

RMB.- Quan vas començar a estudiar art?

JLLE.- A l'edat de 7 anys ja vaig entrar en l'Escola d'Arts i Oficis que estava en aquella època en l'Institut Ribalta, quan acabava l'escola anava de 19 a 21 hores a estudiar art, fins que vaig acabar la carrera.

RMB.- Quins mestres

vas tindre en l'Escola d'Art i Oficis de Castelló?

JLLE.- De dibuix Ramón Catalán, de ceràmica Rafael Guallart i d'escultura Rafael Marmaneu.

RMB.- Com et vas iniciar professionalment?

JLLE.- Per a guanyar-me la vida vaig aprendre l'ofici de guixaire i en el món de l'art vaig començar de la mà de Rafael Guallart dissenyant i construint carrosses.

RMB.- Josep Lluís, conta'ns la teua faceta d'artista gaiater, en quines gaiates has col·laborat?

JLLE.- Des de xicotet la meua il·lusió era fer gaiates, perquè era el símbol del meu poble, en les gaiates podia plasmar tot el que havia après en l'Escola d'Arts i Oficis. Vaig ser artista gaiater durant 30 anys, realitzant gaiates per als sectors núm. 1 "Brançal de la ciutat", núm. 5 "Hort del corders", núm. 7 "Cor de la ciutat", núm. 11 "Forn del pla" i núm. 14 "Castàlia", este va ser al que més vinculat he estat per ser el meu sector. A banda de fer la gaiata també col·laborava en les portades del llibret i decorant les presentacions de la gaiata a la Pèrgola.

RMB.- Quina va ser la primera gaiata que vas dissenyar?

JLLE.- En 1980 vaig construir la meua primera gaiata per al sector núm. 7 "Cor de la ciutat" amb la què vaig obtindre el 1r premi.

RMB.- Has rebut més premis de gaiates?

JLLE.- Al llarg dels 30 anys com artista gaiater, llevant dos anys, la resta he obtingut algun premi tots els anys.

RMB.- D'on treies la inspiració per a crear els esbossos de les teues gaiates?

JLLE.- És fonamental la iconografia, i també conèixer la història de l'art, la cultura i la fantasia del meu país, tindre

ENTREVISTA

Gaiata 14 - 1r Premi

Gaiata 14 - 2n Premi 1994

tots estos coneixements m'ha aportat la inspiració per a les meues creacions.

RMB.- Quines tècniques utilitzaves?

JLLE.- Totes les tècniques apreses a l'Escola d'Arts i Oficis de Castelló les vaig fer servir per a realitzar les meues obres. El modelatge, talla de fusta, pintura ceràmica, pintura en vidre, escultura i amb l'ajuda dels mestres ferrers i electricistes portàvem a terme la construcció de cada gaiata.

RMB.- Josep Lluís, ara que no ens sent ningú, entre les teues creacions segur que tens una gaiata favorita, no?

JLLE.- Bo, he de dir que estic molt orgullós de la gaiata que vaig dissenyar per a la gaiata núm. 14, va ser l'any que la Generalitat Valenciana va començar a donar premis a gaiates. La vaig realitzar amb la tècnica del baix relleu ceràmic, el panell tenia unes mides de 8.40 metres de llarg per 1.10 metres d'alt. Simbolitzava la romeria i la tornà, ocupava la part baixa de la gaiata en els seus quatre laterals, en tons de marrons i grocs, i en la part superior portava unes vidrieres blanques. Vaig guanyar el primer premi de l'Ajuntament de Castelló i de la Generalitat Valenciana. Va agradar tant que l'Ajuntament va adquirir el panel, va dir

que el col·locaria en algun punt de la ciutat perquè tots els castellonencs pogueren gaudir-lo, però a dia de hui no està en cap lloc.

RMB.- Josep Lluís, sé que tens clavada una espineta, conta'ns com eren aquelles gaiates de 7 metres.

JLLE.- He de dir que aquelles gaiates de 7 metres, teníem la mida exacta per fer una gaiata "allò eren gaiates", tenien la mida àuria, i clar, es lluien molt més, i després, quan es van reduir a 6 metres la gaiata va perdre espectacularitat.

RMB.- Quina opinió tens dels artistes gaiaters de hui en dia?

JLLE.- He de dir que a dia de hui sóc l'últim artista gaiater professional eixit de l'Escola d'Arts i Oficis de Castelló, i ja estic jubilat. I açò és una danya per la gaiata com a símbol d'identitat de la nostra festa, perquè Castelló es mereix per a les seues gaiates, tindre artistes professionals com els tenen les falles de València o les fogueres d'Alacant.

RMB.- Quan vas deixar el món gaiater?

JLLE.- Em vaig acomiadar com a artista gaiater l'any del 800é aniversari del naixement del Rei Jaume I, amb una gaiata gòtica que vaig realitzar per a la gaiata núm. 11 "Forn del pla".

ENTREVISTA

RMB.- A banda del món gaiater, vas col·laborar en altres projectes?

JLLE.- El món de la decoració també m'agradava i vaig participar en la creació de "El Betlem de la Pigà" durant diversos anys em vaig fer càrrec de la decoració del Teatre Principal per a la seua representació, així com del disseny dels vestits dels personatges, i també participant com a actor.

RMB.- Quines altres aficions tens?

JLLE.- M'agraden quasi tots els tipus de música i em considere fester i això m'ha portat a formar part de diferents grups de dansa i música, com el "Grup Castelló", el "Cremaller" de Benicàssim i la rondalla "Grup El Peiró" de la Poble Tornersa, a la qual pertany actualment, com a guitarrista.

També m'encanta viatjar, amb els grups de dansa o a nivell particular, he viatjat des del Cercle Polar fins al Carib. Unes altres aficions són la lectura, la botànica i el senderisme.

RMB.- Quan deixes darrere la teua faceta d'artista gaiater, a què et dediques?

JLLE.- Com he dit abans jo me considere ceramista i

quan vaig deixar de fer gaiates, em vaig dedicar de ple a les meues, que eren la creació de murals de ceràmica i alguna escultura.

RMB.- Josep Lluís, on podem trobar obres teues?

JLLE.- Al llarg de la meua vida professional he realitzat per encàrrec gran quantitat d'obres, majoritàriament destinades a retaules ceràmics de temàtica religiosa que es troben repartits principalment per Castelló i la seua província i les províncies pròximes de Tarragona i Alacant.

Hi ha obres meues a: Alcalà de Xivert, Alcossebre, Albocàsser, Xert, Todolella, Viver, Tales, Traiguera, Tortosa (Tarragona) i Agres (Alacant).

RMB.- Quins treballs destacaries dels realitzats fora de Castelló?

JLLE.- A l'ermita de la Mare de Déu de la Font de la Salut de Traiguera, on se m'encarrega la reconstrucció de 222 m2 de pis ceràmic en l'interior de l'ermita. A l'ermita de Sant Pau d'Albocàsser, reconstrucció de l'arrambador de l'altar de l'ermita. A l'ermita de Sant Antoni de Cap i Corp d'Alcossebre, amb la reconstrucció de l'altar i el retaule en baix relleu. A l'ermita de Tales, l'escultura del

Ermita Mare de Déu de la Salut de Traiguera

Ermita de Sant Antoni de Cap i Corp a Alcossebre

ENTREVISTA

Portic del Santuari de la Mare de Déu d'Agres

Dibuix en sanguina de la Infanta del Tombatossals

Crist Ressuscitat. A l'ermita de la Mare de Déu d'Agres (Alacant), creació i construcció de la creu del exterior del santuari, el pòrtic de entrada al santuari i l'altar, han sigut la meua última obra l'any 2014.

RMB.- A Castelló quins treballs teus podem trobar?

JLLE.- Anem a fer un recorregut: En el Desert de les Palmes al costat de la Pista de la Mola, la Capelleta amb una composició de taulellets en què Santiago Apòstol resa davant de la Mare de Déu del Pilar. En l'església del Cementeri de Castelló he realitzat el mural ceràmic de l'altar i lateral amb Sant Cristòfol, la Mare de Déu del Lledó, el Sagrari i el Crucifical. En l'interior de l'ermita de la Magdalena, el mural ceràmic de Sant Bernat. En el camí de la romeria la capelleta de la Mare de Déu del Lledó i la capelleta del barranquet de la Magdalena.

RMB.- També has donat classe en Tallers ceràmics, conta'ns esta experiència.

JLLE.- L'any 2003 el Museu de Belles Arts de Castelló va incloure el Taller de Decoració Ceràmica en la seua programació d'activitats. Em va proposar que jo fora el

encarregat d'impartir les classes, formava, els matins dels dissabtes i durant deu anys, a un extens grup de curiosos i entusiastes de l'art ceràmic. En el Taller es desvelaven les tècniques decoratives d'estils molt presents en la ceràmica valenciana en general i la col·lecció del Museu en particular. Des de la típica ceràmica medieval a la barroca,

Creu del Santuari de la Mare de Déu d'Agres

ENTREVISTA

Camí de la Romeria

des de la tècnica de la corda seca a la dels socarrats, des de les manufactures de Manises i Paterna a les de l'Alcora i Ribesalbes. Estes classes també les impartia en centres de la tercera edat dependents de l'Ajuntament de Castelló, fins a l'any 2014 quan em vaig jubilar.

RMB.- Tens alguna altra afició que vulgues contar-nos?

JLLE.- M'encanta dibuixar, i quan em ve la inspiració agafe un paperet xicotet i allí plasme el primer esborrany.

M'agrada dibuixar amb sanguina i ploma, recree façanes i portalades de l'arquitectura del Castelló antic, que després convertisc en postals per a regalar als amics. Amb esta tècnica he fet recreacions de la Infantona del Tombatossals i Cagueme escrivint el Tombatossals. També vull dir que jo forme part del meu paisatge i del meu poble i em molesta molt que l'hagen destrossat.

RMB.- Per últim què t'ha paregut l'experiència com a jurat del "II Concurs de decoració magdalenera de local de colles"?

JLLE.- El primer he de dir és que el fet de ser jurat no és una cosa que em fascina, però he de dir que m'ha agradat molt l'experiència, he quedat agradablement sorprès per la creativitat i qualitat d'algunes de les decoracions, i tot això realitzat amb moltes hores de treball i il·lusió, que s'apreciava en la gent de la colla, en cada local que visitàvem. Crec que s'hauria de donar més popularitat a este concurs, per tot el que aporta a la festes de Castelló.

RMB.- Moltes gràcies Estanislao, ha sigut un verdader plaer parlar amb tu.

Jose Lluís Estanislao Agustina és un castellonero de soca, li encanta llegir el TOMBATOSSALS, de fet col·lecciona diferents edicions. Em conta Miryam, la seua neboda, que quan tots el cosins de xicotets anaven a visitar al tio Pepe a l'alqueria, se'ls enduia pels camins de l'horta i els recreava escenes de Tombatossals.

Josep Lluís és un home que ha gaudit molt amb el seu treball perquè l'ha viscut des de la seua fantasia, obrint-se i mostrant en cada obra seua l'artista que porta dins.

De caràcter senzill, amable i jovial és amic dels seus amics i sempre s'ha sentit més còmode entre un grup reduït d'amics que en actes protocol·laris.

Estanislao és un amant de la cultura i tradicions del seu poble.

POESIA FETA IMATGE. IRENE GARCIA MOLINA, AUTORA DE LA NOSTRA PORTADA

Per Albert Bellés i Chorva

Amb més de 800 seguidors a la pàgina de Facebook “Lluna Llunera’s Illustrations” i amb el nom poètic i artístic de Lluna Llunera, aquesta artista natural de la vila d’Onda ens trasllada a un món de poesia i de màgia amb totes i cadascuna de les seues il·lustracions.

Emprant tècniques diferents, una simbiosi entre la tradició i les noves oportunitats que ens brinden les noves tecnologies, aquesta artista no sols es caracteritza pel seu estil realista, al temps que oníric i evocador, sinó també pel seu esperit emprenedor i reivindicatiu. La seua obra no sols està al dia i posa veu a les injustícies que malauradament envolten el nostre món, sinó que també ens ompli d’il·lusió i ens convida a somiar en un món millor.

Lluna Llunera no sols crea il·lustracions personalitzades amb citacions de cançons o personatges il·lustres, sinó que

també col·labora en revistes literàries com “Gargots”, on acaba d’il·lustrar poesia i a més a més, està molt present també en les noves tecnologies, fet que es fa palmari amb l’obra “Microconte de Nadal”, disponible en línia, o algunes apps dirigides als més menuts.

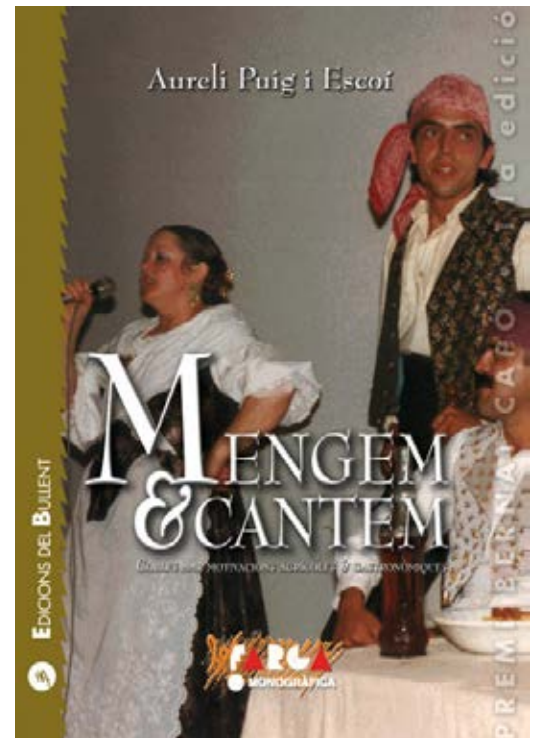
Així doncs, podríem dir que el treball d’aquesta jove artista és sens dubte poesia en estat pur, amb una temàtica virolada i diversa que no sols ens acosta a diferents mons, sinó que la seua obra per sí sola és un món en sí mateix amb imaginari propi. La plasticitat, el color i el tarannà de les seues làmines ens acosten a l’art més eteri i avantguardista, sense perdre l’essència de la il·lustració tradicional.

EN RECORD A ELIO, AURELI PUIG I ESCOÍ

Per Fèlix Tena

Avui és un mal dia. Ens ha deixat Aureli Puig, a qui tots coneixem simplement com Elio. Escriptor, erudit, gran conversador però sobretot amic i un gran amant de la seua terra. Des d'ací vull fer arribar el meu condol al seus familiars per una pèrdua que molts sentim com a pròpia.

La seua passió inesgotable per buscar i espigolar entre costums, cobles, tradicions, indumentàries i contalles el fa un dels investigadors més destacats de l'etnografia del País Valencià.

Nascut a les Coves de Vinromà, va fer la seua vida a Torreblanca on, amb companyia de la seua inseparable Rosa, va obrir sa casa a la societat.

Premi Bernat Capó 2009 per la difusió de la cultura popular mitjançant l'obra 'Mengem i Cantem', la seua varietat de registres culmina amb 'Els valencians despulats per un masover', on dissectiona les entranyes d'un país inacabat amb la seua prosa viva, directa i treballada. Deixa alguna obra inacabada i un extens treball que mai oblidarem.

És el gran treball d'un masover, com ell es definia, per mantindre la memòria de les xicotetes històries que formen la identitat d'una terra.

Ell continua viu amb l'obra que ens deixa. Mai t'oblidarem Elio.

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

SOCIETAT CIVIL, LES FESTES POPULARS, PATRIMONI CULTURAL IMMATERIAL

Per Joan Josep Trilles i Font

La societat civil designa el conjunt de les organitzacions i institucions cíviques voluntàries i socials que formen la base d'una societat activa, en oposició a les estructures de l'estat i de les empreses.

Aquesta definició inclou, doncs, les organitzacions no lucratives o no governamentals com les associacions i fundacions.

Troblem en la història algunes definicions: Marx, *“de sempre la Societat Civil respon a un moment històric concret on la burgesia crea un món a la seua pròpia imatge en funció de la nova forma econòmica”*. John Keane diu que Societat Civil és *“un agregat d'institucions, els membres de les quals participen en un conjunt d'activitats no estatals -producció econòmica i cultural, vida domèstica i associacions d'ajuda mútua-, i que preserven i transformen la seua identitat exercint tota classe de pressions o controls sobre les institucions de l'Estat”*. *“Una categoria ideal que descriu i imagina un estructura complexa i dinàmica d'institucions no governamentals protegides legalment que tendeixen a ser no violentes, autoorganitzades, autoreflexives, en permanent tensió entre els diversos grups i amb les institucions governamentals que l'estructuren, l'estrenyen i que possibilita les seues activitats”*. El professor Domingo García Marzá de l'UJI la defineix com *“àmbit d'interaccions estructurat entorn d'una xarxa d'associacions i organitzacions possibles gràcies al lliure acord de tots els participants, a fi d'assolir conjuntament la satisfacció de determinats interessos i la resolució consensual de possibles conflictes d'acció”*.

Tot i això, encara que les entitats de la societat civil no tenen per què ser necessàriament polítiques, solen tenir influència en l'activitat política de la societat de la qual formen part. Les organitzacions creades per la societat civil comprenen sindicats, ONGs, associacions culturals, recreatives o artístiques i en general totes aquelles que queden fora de l'àmbit institucional estatal, sempre controlades per la mateixa societat civil, amb la responsabilitat compartida.

Llavors conclourem dient que la societat civil és qualsevol iniciativa espontània entre ciutadans que s'organitzen pel seu compte per fer la seua vida com els sembla. En aquest apartat entrem nosaltres, la gent del món de la festa, que ens ajuntem per tal de passar-ho bé i a més, fer festa i cultura per a la nostra societat, lluitant dia a dia per les nostres tradicions, recuperant el nostre patrimoni cultural.

L'antropòloga del Museu Comarcal del Montsià Carme Queralt Tomàs ens diu: *Solem dir que la cultura popular i les tradicions formen part de la nostra realitat quotidiana, encara que, freqüentment, només ens n'adonem en algunes ocasions, sobretot en aquells moments i manifestacions que van relacionats amb la festa.*

La tradició és allò que es conserva i es transmet oralment de generació en generació, per tal de reflectir, conservar i fixar valors i idees, en definitiva, identitat, no és més que una construcció social, una selecció i, per tant, una “invenció”, reputació per a les ciutats en cada moment històric.

Avui la cultura popular i tradicional pot ser un element d'identificació i una eina utilíssima a l'hora de crear sentiments

PATRIMONI

de pertinença amb un caràcter més integrador.

Cal promocionar una cultura popular que siga reflex de la societat en la qual es desenvolupa, on s'estudie, documente i preserve la cultura tradicional però, i al mateix temps, potenciem decididament la renovació del seu vessant més popular, generant reputació al nostre entorn, a la nostra societat.

Segons l'UNESCO el Patrimoni cultural és l'herència cultural pròpia del passat, amb què un poble viu el present i transmet a generacions futures. El patrimoni cultural representa allò que tenim dret a heretar dels nostres predecessors i la nostra obligació de conservar-lo a la vegada per a les generacions futures. Les formes visibles de la cultura, monuments, llibres i obres d'art són tan precioses que els pobles tenen la responsabilitat d'assegurar la seua protecció.

El patrimoni cultural està constituït per tots els béns i valors culturals que són expressió de la nacionalitat o identitat d'un poble, com ara la tradició, els costums i els hàbits, així com el conjunt de béns immaterials i materials, mobles i immobles, que tenen un especial interès històric, artístic, estètic, plàstic, arquitectònic, urbà, arqueològic, ambiental, ecològic, lingüístic, sonor, musical, audiovisual, fílmic, científic, testimonial, documental, literari, bibliogràfic, museològic, antropològic i les manifestacions, els productes i les representacions de la cultura popular.

S'entén per patrimoni cultural immaterial els usos, representacions, expressions, coneixements i tècniques -juntament amb els instruments, objectes, artefactes i espais culturals que els són inherents- que les comunitats, els grups i en alguns casos, els individus reconeguen com a part integrant del seu patrimoni cultural.

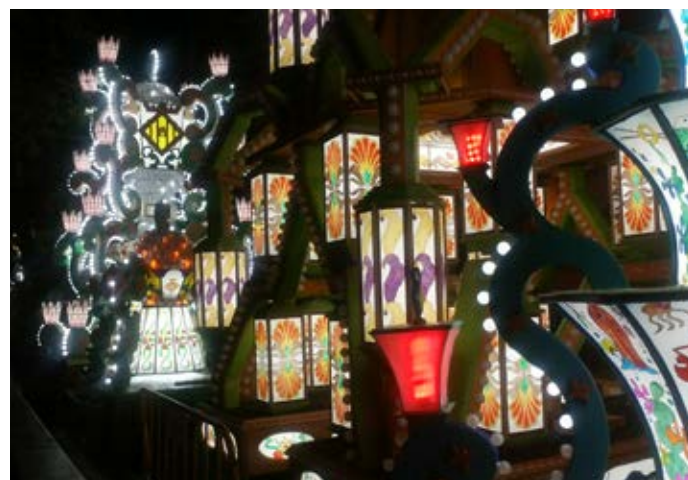
Aquest patrimoni cultural immaterial, que es transmet de generació en generació, és recreat constantment per les

comunitats i grups en funció del seu entorn, la seua interacció amb la natura i la seua història, infonent un sentiment d'identitat i continuïtat i contribuint així a promoure el respecte de la diversitat cultural i la creativitat humana.

Ens cal saber dissenyar estratègies de divulgació popular o de projecció de certs aspectes o fets de la cultura popular tradicional, festiva, que puguen resultar positius en la formació moral i cívica a l'entorn familiar.

Aquí és on entrem nosaltres, en la recuperació del patrimoni festiu civil i religiós: dates i formes de celebració periòdica, de determinades efemèrides laiques importants per la comunitat (aplecs, revetlles, fires festes majors, de carrer, d'estiu, populars, de quintos, de la verema, etc.) o religioses (processons, novenes, romeries, Nadal, Setmana Santa, Corpus, patronals, etc.).

Les festes populars han de ser enteses com aquells esdeveniments col·lectius que tenen lloc a l'espai públic, en els quals cadascú és participant actiu -i no només un espectador- i que estan formats majoritàriament per activitats rituals que compten amb la participació simultània de persones de diferents generacions. Sempre en construcció permanent i que evoluciona gràcies a les aportacions diàries d'un equip de treball dins de la nostra societat civil, que transporta a les institucions les inquietuds del poble per recuperar i preservar el nostre patrimoni cultural, les festes populars. De passada, hi ha un impacte econòmic al nostre entorn.

 TRADICIONS

LA NIT DE SANT JOAN I ELS SEUS RITUALS

Per Àlvar Monferrer i Monfort

La celebració de la Nativitat del Baptista (24 de juny) i de la nit de la vigília presenta característiques especials per la vinculació que té amb el calendari solar, de manera que s'hi presenten una sèrie de pràctiques festives irrepetibles en un altre moment de l'any, si exceptuem la nit Sant Antoni Abat. Com a advocació, Sant Joan fou important

a les antigues parròquies amb escassos cristians vells i majoria de moriscos, sobretot als llocs que depenien de l'orde dels Hospitalers, com el santuari del Penyagolosa, un dels centres cabdals de la nostra religiositat popular.

La fixació de la festa el 24 de juny no té cap secret. Simplement es tracta de tres mesos després de la concepció de Jesús, que se celebra el 25 de març. És a dir, tenint en compte que el Nadal és el 25 de desembre i, el 25 de març santa Isabel ja estava de sis mesos, segons l'Evangelí. Ara bé, la nit és una altra cosa, ja que se celebra des de més antic, precisament per coincidir amb el solstici d'estiu. I això, gairebé a totes les cultures, però sobretot a les mediterrànies i les indoirànies.

LES PRÀCTIQUES DE LA FESTA SOLSTICIAL

En destacarem algunes de típiques en diferents llocs, com portar la imatge guarnida de flors, plantes aromàtiques i fruits del temps, com a Benafigos o als pobles de la Marina, on lliguen la celebració solsticial amb el patronatge del sant. I els romiatges, que n'hi ha prou, com els de Vistabella a Penyagolosa, Portell a Sant Joan del Barranc de Cantavella en honor del sant i altres d'Olocau del Rei, Castell de Cabres, etc.

LA NIT DE SANT JOAN

Anem, però, a les pràctiques solsticials, les que comencen la vigília i li donen a aquesta nit un caràcter màgic per excel·lència. Malgrat que n'han desaparegut

moltes, encara ens en queden suficients per a poder comprendre llur importància en les antigues cultures agràries. En síntesi són:

- 1. Rituals il·lustrals i de purificació**, els elements principals dels quals són l'aigua i el foc. Les més importants són la foguera i els banys a la mar, als rius o a les fonts o, simplement, a una galleda d'aigua. La foguera té diverses funcions que encara es mantenen: desfer-se de les andròmines i vells atuell que ja no serveixen, torrar comestibles (carn, embotits, musclos, petxines...) per a l'àpat en comú, fer llum a l'hora de la festa, jugar amb el foc amb espectacularitat i audàcia... Els significats que se li donen actualment poden ser antics o recents, cosa que no té per què ser falsa ni rebutjable, com, posem per cas, el simbolisme de la nostra cultura ancestral, la llengua sobretot, que se li atribueix i que ve del temps de la Renaixença. Cal tenir clar, però, que els símbols no són vertaders o falsos, sinó útils o no com a tals, és a dir, si permeten captar els significats que hom els hi dona, o només són creacions de quatre desfeinats que no tenien res millor a fer. Quelcom de semblant podem dir de les ablucions i banys rituals, barrejats moltes vegades amb els aspectes lúdics i simbòlics dels focs. Per destacar uns rituals desapareguts d'allò més atractiu, citem els de Xàbia, amb unes danses mil·lenàries que ballava el

TRADICIONS

jovent amb el cap guarnit de flors i garlandes sota la llum dels estels.

2. Rituals magicomedicinals que lliguen els elements anteriors amb l'ús d'herbes medicinals i tot gènere de vegetals. L'aigua té aquesta nit unes qualitats extraordinàries, ja que embelleix la cara de les xiques, evita la caiguda del cabell, guareix de la sarna, les berrugues, l'herpes i fins i tot del reuma. Raó per la qual és recomanable rebolcar-se sobre la terra mullada pel rou, o rentar-se la cara i tot el cos amb aigua posada a la serena.

També té caràcter màgic saltar la foguera, que protegeix contra les malalties i els robatoris, o el lleixiu fet amb les cendres de la foguera, que guareix de la tinya i altres afeccions de la pell, els ulls de poll i les durícies dels peus. També les teies o manolls d'herbes enceses (falles) que es passen pel camp, tenen poder de fer fugir els mals esperits i evitar les plagues de les collites. I el mateix podem dir dels sons produïts per esquelles i esquellots, caragols de mar o, simplement, rastres d'objectes metàl·lics. O exposar a la serena tres trossets de pa, de formatge i tres alls i menjar-se'ls abans de l'eixida del sol. Esmentem finalment les pràctiques de guarir el trencament dels xiquets, que no expliqui perquè són conegudes de tothom.

3. Rituals màgico-amorosos, com les diverses ordalies i les pràctiques endevinatòries relacionades amb l'amor, la riquesa i l'eterna joventut. Els tres paperetes o les carxofes ajuden a saber el nom del futur marit; l'ou dins del got d'aigua, el seu futur ofici. L'observació de la carxofa amb la part peluda de la flor sofrimada, o de la marieta, o boliganeta, com diuen a Benafigos. També la plantada dels maios, el guarniment floral de portes i finestres, les mascarades de pólvora, etc., són formes d'honorar les xiques casadores.

4. Finalment els rituals socials, que es practiquen al voltant de la foguera amb àpats en grup, aventures amoroses, diversos tractes, etc., simbolitzats en la coca de Sant Joan.

Fins una altra.

ARTANA. FESTA DELS GAVELLERS LES FOGUERES DE SANT JOAN

<http://artanapedia.com/?s=gavellers>

Aquest acte es va produir per primera vegada l'any 2013 per iniciativa i amb l'assessorament de Vicent Ramon Rico Vilar, "Pelo"; a ell, a Josep Herrero i a José Rico, "Seba" els hem d'agrair la grandíssima contribució que ha sigut esta Festa, l'encert i l'èxit que ha assolit. Amb ella volem rendir homenatge a uns homes que durant moltes generacions, i principalment en uns temps difícils com va ser la postguerra, van fer un treball molt dur, segurament no massa ben pagat i amb unes condicions extremes de fam i falta de mitjans de tot tipus. Amb aquestes condicions van aconseguir el manteniment de moltes famílies.

Anaven uns 25 carros diàriament d'Artana a Onda, uns 100 treballadors fent gavells per les muntanyes i uns 25 xiquets, un per cada carro, ajudant al carreter a carregar el vehicle.

Ara quan es parla d'energies renovables, de recursos sostenibles i d'aprofitament de la biomassa, els gavellers complien aquestes modernes exigències aconseguint la neteja dels camins, regulant el bosc, respectant les plantes d'utilitat agrícola o silvícola i evitant els grans incendis que

posteriorment van aparèixer a les nostres muntanyes quan es va abandonar aquesta activitat.

Per a fer aquest treball, evidenciada la gran demanda de llenya que necessitaven els forns d'Onda, els treballadors havien de pujar a les muntanyes més altes baixant carregant uns 30 gavells al coll, fent 3 viatges a punt de carregador del carro per a sumar 100 gavells que era la tasca diària de dilluns a dissabte.

A ells els dediquem el nostre afectuós record, la nostra més sentida admiració i el nostre sincer agraïment pel que van fer per les seves famílies i pel nostre poble.

LES FOGUERES DE SANT JOAN

Les fogueres de Sant Joan és una tradició de tot el nostre àmbit cultural, a Artana se'n feia una a cada barri amb una competència entre foguers per vore quina era la més gran. Era una feina dels xiquets i per tant és també un homenatge i record als xiquets de totes les generacions que cada any mantenien la tradició d'una festa que coincidint amb el solstici d'estiu anunciava, el canvi d'estació.

DOLÇAINA I TABAL

CLOENDA CURS 2014/2015. ESCOLA MUNICIPAL DE DOLÇAINA I TABAL DE CASTELLÓ

El passat divendres 29 de maig l'Escola Municipal de Dolçaina i Tabal de Castelló (EMDiT) celebrà el Concert de Cloenda del curs 2014/2015 a les 20:00 h a la plaça Major amb la participació d'11 agrupacions i escoles de dolçaina i tabal de la nostra ciutat.

Els grups participants, a partir de les 19:30 h feren diferents cercaviles des de les places de les Aules, de l'Olivera, del Reial i de Borrull omplint amb el so de la dolçaina i el tabal els carrers de Castelló.

L'acte va estar presidit per la reina de les festes, Dúnia Górmaz Campos, bressolades per la gent de la festa i regidors municipals.

Les agrupacions participants foren:

- Escola Dolçaina i Tabal "El Primer Molí"
- Escola Dolçaina i Tabal "Els Mestrets"
- Escola i Grup de Dolçaina i Tabal "La Plana"
- Escola Municipal de Dolçaina i Tabal de Castelló
- Colla Dolçainers i Tabaleters de Castelló
- Colla dolçainers i tabaleters "El Soroll"
- Dolçainers i Tabaleters del Grau
- Grup Dolçaina i Tabal "Gaiata 15 Sequiol"
- Colla Dolçainers i Tabaleters "Castàlia"
- Colla Dolçainers i Tabaleters "Xaloc"
- Grup de Dolçaina i Tabal "Xarànçaina"

Cal dir que en el Curs 2014/2015 han estat matriculats 50 alumnes. Durant aquests 20 anys de funcionament de l'EMDiT han passat més de 500 músics que han nodrit les diferents agrupacions de Castelló.

 CURIOSITATS

SAPS QUE ...

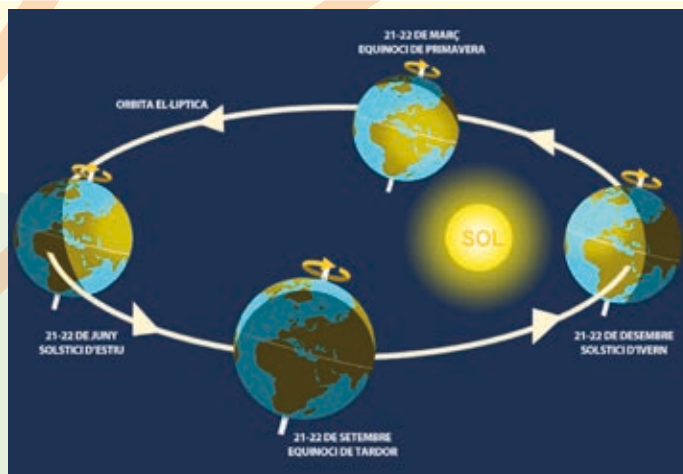
Per Arturo España Marzá

...l'actual nit de Sant Joan, del foc purificador, es tracta d'una celebració històricament pagana que, tant en tota Europa com en la resta de continents, no tenia un altre sentit que homenatjar el Sol com a creador de vida en les jornades del seu màxim esplendor. El cristianisme va reconvertir tal celebració canviant radicalment el seu sentit original pel de l'efecte benefactor del foc amb diversos rituals dirigits tant a enriquir l'esperit com a reduir a cendres tot allò que s'entenguera relacionat amb les actuacions de Satanà.

...el motiu que la nit i el dia no sempre contemplen la mateixa duració, és a dir, dotze hores en cada cas, està directament relacionat amb la inclinació de l'eix de la terra respecte al pla de l'eclíptica i la variable en la proximitat al sol. Únicament trobarem la mateixa duració del dia i la nit en l'equinocci de Primavera entre el 20 i 23 de març i l'equinocci de Tardor entre el 20 i el 23 de Setembre. La comentada inclinació de l'eix terraquí fa que durant l'Estiu, els dies siguin més llargs que les nits en l'hemisferi Nord i, evidentment, més curts en l'hemisferi Sud. Quant a la nit de Sant Joan, si parlem amb justícia, no podem afirmar rotundament que es tracte de la nit més curta encara que sí que es trobe entre les deu nits més curtes de l'any.

... a més del conegut arrelam que la nit de Sant Joan conserva en tot el Mediterrani (i especialment en terres alacantines) així com en les Illes Canàries, un dels llocs de la nostra geografia on la tradició del foc troba una especial màgia són les "Fogueiras de Sant Xoán" a Galícia. Segons clama la tradició d'aixes terres el dia de Sant Joan és el moment idoni per a alliberar-se dels mals esperits atés que s'obri la porta del món d'Alén (el més enllà) i és l'ocasió adequada per a espantar a tot el que intente escapar d'ell. "En San Xoán, bruxas i meigas fuxirán".

GASTRONOMIA

RECUPEREM LA NOSTRA CUINA COCA SANT JOAN

Per Colla Cullera Calenta

La Colla Cullera Calenta desitja col·laborar amb la Revista Plaça Major amb la nostra recepta.

INGREDIENTS:

- 2 ous
- 45 gr de mantega
- 60 gr de sucre
- 5 gr de sal
- 35 gr de llevat fresc
- Llima o taronja ratllada
- 300 gr de farina
- 75 gr de llet tèbia

ELABORACIÓ:

• Primer farem la confitura i la deixarem refredar:

Bullir els moniatos (400 gr) sencers fins que estiguen tous (uns 20 minuts, depèn de la mida). Pelar-los i fer-ne puré amb el passapurés o xafant-los amb una forquilla.

Posar en un cassó el moniato, el sucre (300 gr), la canyella (1 branqueta), la pell d'una llimona i una mica d'aigua i coure-ho a foc baix durant una hora, remonent de tant en tant per tal que no s'enganxe. Si queda molt sec, afegir una mica més d'aigua (en total, se solen posar uns 200 ml d'aigua). Deixar refredar i guardar en un pot de vidre a la nevera.

• Per fer la massa:

Es ratlla la pell de la llimona i de la taronja i es barreja amb el sucre. Es pot fer amb qualsevol robot de cuina. S'escalfa una mica la llet i es dissol en ella el llevat. En un bol es posa la farina tamisada, es fa un buit en el centre i s'afegeixen els ous lleugerament batuts, la mantega en pomada, la llet amb el llevat i el sucre amb les pells dels cítrics.

Es pasta fins aconseguir una massa homogènia. Quan estan integrats tots els ingredients, es passa la massa a la taula de treball, se segueix pastant fins que la massa queda

solta i no s'enganxa. Es torna a posar en el bol, es cobreix amb film de cuina i es deixa créixer en un lloc càlid.

Quan ha doblat el volum, es torna a treballar per desgasificar, es posa sobre paper d'enfornar, s'estén i es farceix amb la confitura sols la meitat, i es cobreix amb l'altra meitat. Tanquem i s'aixafa una mica amb el corró per donar-li forma de coca. Es deixa reposar perquè torne a créixer.

Es pinzella amb ou batut, es forma la reixeta característica amb la crema pastissera, es decora amb els pinyons i s'enforna a 200 graus durant 10 minuts. Passat aquest temps, es baixa la temperatura a 180 graus i es manté al forn durant uns 20 minuts més, o fins que es veu ben cuita.

MAGDALENA 2015

CONCURS DE CAUS FESTERS: IMAGINACIÓ AL PODER

Per Chelo Pastor/Castelló

Tot a crits s'alça amb el primer premi de la segona edició d'un certamen on els senyals d'identitat cobren vida gràcies a l'enginy dels membres de les colles.

Menys és més. La màxima de la prestigiosa dissenyadora Carolina Herrera no sols servix per a parlar de moda. Pot aplicar-se a qualsevol faceta de la vida quotidiana. Inclús en el món fester de Castelló. Així, encara que enguany només van ser cinc les colles que van participar en el II Concurs de decoració Magdalenera de Locals de Colles, la qualitat dels treballs realitzats va ser qualificada pels membres del jurat d'alt nivell.

Tant és així que el jurat no sols va concedir els tres primers premis, sinó que va tindre a bé atorgar una menció

honorífica. Així, la colla Tot a crits va aconseguir captivar els membres de l'ens qualificador amb la seua particular comitiva en l'Ofrena de Flors i múltiples elements de la 'terreta' com a cistelles amb cítrics i plantes aromàtiques, canyes, 'carabasseta'... per a alçar-se amb el primer premi dotat amb 400 euros en metàl·lic. Va obtindre 66 punts. Per a no tirar res en falta, l'escut de Castelló concebut a la manera dels tapissos de l'Anunci de Morella amb 'paperets' de colors i una gaiata amb imatges de la setmana de Magdalena.

La Federació Colles de Castelló, organitzadora de l'esdeveniment, va tindre en el jurat al seu president, José Luis Santolaria Salisa, però també a un dels més grans artistes gaiateros de la ciutat com és Josep Lluís

MAGDALENA 2015

Estanislao. Ambdós, junt amb la resta de companys de votació van considerar que la gaiata com la Romeria dels Canyes en versió Playmobil i amb mascletà en l'esplanada de la Magdalena inclosa, a càrrec dels clics de la colla El barraquero i uns quants més, havia d'alçar-se amb el segon premi i els 300 euros corresponents, després de sumar 64 punts. Els cartells de les successives edicions de Magdalena completaven la decoració.

Tampoc van passar desapercebudes la parella de 'fofuchas' de La Colla Nostra. Abillats a la vella usança, la castellanera lluïa fins a penjoll 'magdalenero' al coll, mentre el seu acompanyant portava els genuïns 'saragüells', el dos davant l'ermita de la Magdalena i escortats per les preceptives canyes rematades per cintes verdes. Cent euros van ser a les arques del col·lectiu per decisió del jurat que també van compondre José Joaquín Malave i Noelia Ferrer i que li van concedir 57 punts a uns socis que també exhibixen els cartells anunciadors de les festes.

I fins i tot va haver-hi menció honorífica per a un quart col·lectiu de nom un tant curiós: X Sifó doní k si, per l'himne amb què va rebre al jurat.

Però no sols ells van votar després de visitar els caus de les cinc colles del concurs. També la presidenta de l'Associació Cultural Colla Bacalao, Clara Adsuara, així com Ana Marín i María José Salazar, en nom de la colla que s'ha sumat per segon any i en qualitat d'ens col·laborador a este certamen que estreta els vincles entre Federació de Colles i els col·lectius que l'integren.

La visita als locals decorats va tindre lloc el dia 1 de març, el diumenge previ al dia gran de les festes de la Magdalena. Durant tota una vesprada, els membres del jurat van poder comprovar l'enginy i l'habilitat per a ambientar els caus amb els motius més emblemàtics de

Castelló. I és que les bases del concurs deixen ben clar que escut de Castelló, 'gaiato', canya i rotllo han d'estar sempre presents en cada local visitat.

La decoració és lliure a l'hora d'utilitzar materials i dispositius, però els símbols de les festes de Castelló són ineludibles per a entrar en concurs. De la mateixa manera que ha de mantindre's fins al Magdalena Vítol! que posa fi a 9 intensos dies de tradició, costumisme, oci, gastronomia, cultura popular, fervor...

La visita als locals es va convertir en tota una festa. Els amfitrions van complimentar els membres del jurat i estos van celebrar la imaginació i bon fer dels concursants als quals van deixar amb la incògnita sobre la decisió del concurs fins al dilluns 9 de març en què va tindre lloc l'entrega dels premis en el transcurs del Sopar de Colles, en el recinte municipal de La Pèrgola.

Van ser la reina de les festes 2015, Dunia Gorma Campos, i el president de la Federació Colles de Castelló, José Luis Santolaria, els que van procedir a entregar els premis, invitant les desenes i desenes d'associacions culturals i festeres de Castelló a participar en la tercera edició d'un peculiar concurs en què es posa l'èmfasi als senyals d'identitat de Castelló com a poble que ama les seues tradicions, els seus costums.

XAFARDECOLLES. Notícies íntimes del món de les Colles

- José Luis Santolaria Salisa, president de la Federació Colles de Castelló, presenta la seua **junta directiva**, formada d'esquerra a dreta per: Carmina Beltran Sanfeliu, Noelia Ferrer López, Manolo Ruiz Polo, Ana Mestre Sales, José Joaquin Malavé Pallarés, Rosa Maria Barreda Barreda, Florentino Blasco García i Juan Pablo Moreno Peiró.

- “El Magre” guanya el 6è premi de llibrets de l'Ús del Valencià de la Generalitat Valenciana en les passades Festes de la Magdalena amb el treball “L'esperit de la terra”. Colla “El Magre”, 1990-2015: 25 anys fent colla.

- Lauren Preece de la colla “Los sin techo” guanya el **VII Concurs d'Allioli Ciutat de Castelló** organitzat per la Colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló. En segon lloc va quedar Lucía Miralles Forcadell i en tercer lloc José Luis Silva de la colla “Último viernes”. El premi al més jove va ser per a Vicente Albenca Fabregat de 10 anys, al més ràpid per a Raúl Archilés i al més original per a Alfonso Peña. Menció especial per a **Manu** de Vila-real, amb un allioli de corfa de taronja.

- En les passades Festes de la Magdalena es va jugar el **XXVI Campionat Mundial de Boli** que va guanyar *Tocanassos* en la categoria infantil i *Sargantana* en la categoria absoluta. *Samarucs* en segon lloc i *Xuplamocs* en tercer lloc completen la classificació infantil. Per altra banda *Polluts* i *Bolis Boy's*. Els trofeus van ser lliurats per les reines de les festes.

- **Concert TOCS.** El passat 17 de maig a la plaça Major es va celebrar el concert “TOCS” (Tradicional Orquestra Castelló) amb el patrocini de la Fundació Dávalos-Fletcher i la Junta de Festes. Segons el seu principal responsable, Juanjo Carratalà *“l’espectacle és un repàs de tota la nostra música tradicional, amb arreglaments moderns, però sempre respectant la seua base principal i les seues arrels”*. *“Repàs amb 34 músics en escena, 4 ballarins de ball tradicional, 8 ballarines de ball oriental i 4 cantants. Tot això en un gran escenari”*.

- **I Campionat Nacional Futbolí.** La Colla X si fo organitzarà el proper 4 de juliol, al recinte de la Pèrgola de Castelló el primer Campionat Nacional de Futbolí amb 3.000 euros en premis i trofeus, paella i cervesa per menjar. La inscripció per parella és de 50 €. Per a més informació cridreu a Luis al 619 920 135.

- **Veí excel·lent Associació de veïns “El Mestrets”.** El nostre company de redacció, Joan Josep Trilles i Font va ser guardonat com a *Veí excel·lent dels Mestrets 2015* per la seua dedicació i suport a la difusió de la tradició cultural i de la cultura castellanenca.

DOLÇAINA I TABAL - MAGDALENA 2015

XV HOMENATGE DE LA CIUTAT DE CASTELLÓ A LA DOLÇAINA I EL TABAL

Per Colla Xaloc

El dimecres 11 de març, dins del programa de les festes de la Magdalena 2015 va tenir lloc el XV Homenatge de la ciutat de Castelló a la dolçaina i el tabal a la plaça Santa Clara de Castelló amb la presència de les nostres reines.

L'acte va estar organitzat per la colla Xaloc i la Federació de Colles de Castelló amb la col·laboració del Patronat Municipal de Festes i de la Junta de Festes de Castelló.

En aquesta ocasió l'homenatge va ser per a la colla de dolçainers i tabaletes Castàlia, grup de la nostra ciutat, per la seua tasca creativa i participativa al voltant dels nostres instruments més tradicionals.

La Colla de Dolçainers i Tabaletes Castàlia és un grup nascut fa poc més de dos dècades. Alguns membres dels que hui encara formen part de la Colla, van tindre la inquietud d'aprendre a tocar els instruments més tradicionals de la nostra terra: la dolçaina i el tabal i, així poder tocar el dia de la Romeria a la Magdalena amb els amics, i fer sonar els instruments per tot arreu durant la setmana de festes.

Aquesta inquietud va anar a més, i ja no consideràvem prou saber tocar peces senzilles i conegudes com "Pasqualet" o "La Manta al Coll", volíem aprendre més peces. Aquestes persones, -l'embrió del grup- en aquell moment, eren un pare amb el seu fill menut, un altre amb les seues filles, altres que tocaven sols, tots ells es van conèixer en l'Associació de Veïns "Els Mestrets" on rebien classes de dolçaina i tabal. Com en la majoria de les escoles, cada curs s'apuntava gent nova, altres se n'anaven, i uns altres alumnes tornaven més endavant. Així, a poc a poc, el grup anava prenent consistència i entitat.

Als pocs anys es decideix formar una colla de dolçainers i tabaletes a banda de l'Associació i, des d'aquest moment vam començar a participar en el Pregó de Castelló i ens uns altres esdeveniments que anaven sorgint. Aquests primers anys assajàvem en un local annexat a l'estadi Castàlia fins que el van derrocar, per això, el nom de la Colla procedeix d'aquest primer lloc i tan emblemàtic d'assaig on va començar el grup, és a dir, Castàlia. Ara assagen al col·legi Soler i Godes.

En l'actualitat la Colla Castàlia consta de 24 membres de diferents edats i llocs de procedència, dels quals cal destacar els més menuts, de 4, 6 i 7 anys, ells són el futur de la Colla i de la festa, sent el motiu principal pel qual treballen amb il·lusió mantenint les nostres tradicions i les nostres arrels.

Del nostre grup forma part Javier Ventura, compositor i autor de nombroses peces: Pasdoble "Castàlia", "Esperant a Guillermo", "Santa Bàrbara"...

La colla Castàlia participa en les Festes de la Magdalena, presentacions de gaiates, cercaviles, despertades... En les Festes de Carrer. També per pobles de Castelló, València i Alacant.

Fira i Festes de la Magdalena 2015

Visita de la reina als carros en la Romeria

Sopar de colles, rifa de pernils

La reina Dunia i la seua cort en el sopar de colles

Visita de carros engalanats a la gaiata 5

Sopar de Colles actuació conjunta de diferents colles de dolçainers i tabaleters

Mostra gastronòmica.
Colla Tos a crits 1r premi guinyot

Punt de trobada

BASES DEL CONCURS DE COQUES DE SANT JOAN

Presentació: A les 20 hores, a la platja del Gurugú davant de l'entaulat de l'orquestra (primera mitja lluna)

Participaran només coques de Sant Joan

Només una coca per Grup o Colla

El Jurat estarà format: per un membre designat per la Federació, un mestre pastisser i membres de la Colla "Cagarròs"

La decisió del Jurat serà inapel·lable

Es lliuraran tres premis

Organitza:
Colla "Cagarròs"
Federació Colles de Castelló

Organitzen:

Patrocinen:

PROGRAMACIÓ

19 de juny
Presentació

19:00 h Llibreria Babel

- Presentació número 58, per Sant Joan, de la revista Plaça Major.

23 de juny
Nit de Sant Joan
a la platja del Gurugú

19:30 h Muixeranga a càrrec de CONLLOGA DE LA PLANA

20:00 h Concurs de coques de Sant Joan

- Organitzat per la "colla Cagarròs"
- Presentació davant de l'entaulat de l'orquestra (primera mitja lluna)
- Lliurament dels premis

21:00 h Sopar de pa i porta

- Per Ferrandis Salvador, des de la rodona del camí la Plana fins al riu.
- Cada grup o colla porta el seu sopar.
- Entrada a l'aparcament central fins a les 21:00 h

23:00 h Fogueres i Dimonis

- Cercavila per l'avinguda Ferrandis Salvador a càrrec de DIABLES DE CASTELLÓ, ball de diables. Encesa de la foguera

23:45 h Música en la primera mitja lluna amb LA BANDA TRIBAND

23:59 h Primer Bany

23:59 h Castell de Focs i més música

26 de juny
Concert per Sant Joan

Teatre Principal

20:00 h • Concert a càrrec del grup de Dolçaina i Tabal "Xarànçaina"

Col·labora

